

UCHWAŁA NR XXIX/158/10
RADY GMINY SKRWILNO
z dnia 29 marca 2010r.

w sprawie uchwalenia programu aktywności lokalnej na lata 2010 -2013

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 ze zm.¹) i art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.²) **uchwala się, co następuje:**

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ NA LATA 2010 - 2013

§ 1. Wstęp

Program Aktywności Lokalnej jest dokumentem uzupełniającym zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Skrwilno na lata 2006-2013. Wypływa wprost z rozdziału VIII: Strategia i harmonogram działań, gdzie misją Gminy Skrwilno w zakresie polityki społecznej jest zapewnienie mieszkańcom jak najlepszych warunków życia ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Kluczowym wyzwaniem jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, które zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla ubogich. Wykluczenie społeczne oznacza wyłączenie z życia społecznego. Problem wykluczenia społecznego prowadzi do wielowymiarowej deprivacji przejawiającej się brakiem lub niedostatecznym poziomem uczestnictwa w głównym nurcie społeczeństwa i dostępem do najważniejszych systemów społecznych takich jak : rynek pracy, edukacja, opieka medyczna, zabezpieczenie społeczne. Jego dodatkowym efektem może być także zerwanie więzi rodzinnych i społecznych. Osoby, które tego doświadczyły nie mają umiejętności bądź motywacji, by samodzielnie przezwyciężyć

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23,poz. 220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984,Nr 153, poz. 1271, Nr214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055,Nr 116, poz. 1203, Nr167, poz. 1759, z 2005r. Nr 172, poz. 1441,Nr 175, poz. 1457, z2006 r. Nr 17, poz.128, Nr 181, poz.1337, z 2007 r. Nr 48,poz. 327, Nr 138, poz.974, Nr 173, poz.1218, z 2008 r. Nr180, poz. 1111, Nr223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr157, poz. 1241, z 2010r. Nr 28, poz. 142.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706, Nr 221, poz. 1738.

własne trudności, wymagają wsparcia ze strony innych osób lub instytucji. Zmieniająca się nieustannie rzeczywistość społeczna, wymusza niejako na instytucjach działających w obszarze polityki społecznej, poszukiwania nowych rozwiązań lub udoskonalania już istniejących. Tę możliwość daje Program Aktywności Lokalnej jako szereg działań realizowanych na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej. Ma znaczenie w udzielaniu wsparcia służącego zwiększeniu udziału mieszkańców w życiu społecznym, rozwoju lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Zakłada podejście do problemu nie tylko z pozycji jednostki ale i otoczenia, dając w ten sposób możliwość skuteczniejszej walki z wykluczeniem społecznym. Wykluczenie społeczne to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym regionie, ponieważ zagraża wielu grupom i osobom długotrwale bezrobotnym, którym jest najtrudniej znaleźć pracę, przyzwyczajonych do życia z zasiłków i dotacji przysługujących im z mocy prawa, w OPS, PUP, uzależnionym, osobom opuszczającym zakłady karne.

W ramach programu aktywności lokalnej przewiduje się zastosowanie środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji, prac społecznie użytecznych, działań o charakterze środowiskowym.

W realizacji programów aktywności lokalnej stosuje się zestaw instrumentów o charakterze aktywizacyjnym, mających doprowadzić do przywrócenia osób wykluczonych na rynek pracy oraz do ich integracji ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie im zdolności lub możliwości zatrudnienia, uzyskanie wsparcia dochodowego oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanym przez osoby i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych, a przez to wspierających ich powrót do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Wyróżnia się instrumenty aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej.

Największym problemem dla mieszkańców Gminy Skrwilno jest bezrobocie. Najbardziej wykluczeni pozostają Ci, którym pracę jest znaleźć najtrudniej – długotrwale bezrobotni. Na tym tle, najpoważniejszym wyzwaniem wydaje się właśnie przerwanie błędnego koła, w którym trwają osoby będące na marginesach społeczeństwa – wykluczone społecznie.

Poniższa tabela przedstawia bezrobocie w Gminie Skrwilno z podziałem na płeć.

Data	Liczba bezrobotnych ogółem		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
31.12.2005	355	390	29	59
31.12.2006	325	270	21	41
31.12.2007	295	173	22	39
31.12.2008	230	118	29	33
30.06.2009	219	129	33	44
31.12.2009	265	212	31	61

Dane: Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie

Jak wynika z danych PUP więcej jest kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne w Gminie Skrwilno, a co najgorsze mniej kobiet niż mężczyzn posiada prawo do zasiłku.

W 2009 roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęły 1342 podania w tym od kobiet 1125 i od mężczyzn 217 podań. Ze środków pomocy społecznej na dzień 31.12.2009 r. skorzystało 541 rodzin – decyzji wydanych na kobiety było 438, a na mężczyzn 103, a liczba osób w tych rodzinach wynosi 1010 kobiet i 956 mężczyzn. Stanowi to 30,89 % ogółu mieszkańców gminy, co oznacza, że nastąpił wzrost liczby klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w porównaniu do roku poprzedniego. Może to również wynikać z kryzysu gospodarczego jaki dotknął kraj. Dotkniętych bezrobociem 285 rodzin (liczba osób w rodzinach to 961) otrzymało środki z pomocy społecznej. Powyższe dane przedstawiono na podstawie sprawozdania MPiPS za I-XII.2009 r. Jak widać z przedstawionych danych w znacznie gorszej sytuacji w gminie są kobiety. W większości to one korzystają z pomocy GOPS-u.

Bezrobocie należy do największych problemów społecznych w gminie. Istniejące podmioty gospodarcze nie mają wystarczającego potencjału, by stworzyć miejsca pracy dla bezrobotnych mieszkańców gminy. Rolnictwo natomiast, nawet w okresach rozwojowych nie generuje przyrostu miejsc pracy, a w miarę wprowadzania coraz nowocześniejszych narzędzi ujawnia ukryte bezrobocie.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej 2010 - 2013 realizowanego w ramach projektu "Od bierności do aktywności - aktywizacja zawodowa osób z terenu gminy Skrwilno" współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego działaniami o charakterze aktywizacyjnym oraz integracyjnym objęci zostaną mieszkańcy Gminy Skrwilno. Działania realizowane w ramach PAL mają przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu

na poziomie subiektywnego odczucia członków danej społeczności lokalnej gminy, ale również na poziomie obiektywnej oceny innych jej członków oraz ich pracowników socjalnych GOPS.

Program Aktywności Lokalnej pozwala także na realizację zadania, które nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (art. 3 pkt 2), który mówi: „Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”.

Program ten jest także pomocnym dokumentem do realizacji projektów z Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII – „Promocja Integracji Społecznej”.

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej wpłynie również na wzmocnienie pozytywnego wizerunku Ośrodka Pomocy Społecznej w Skrwilnie.

§ 2. Cele programu

1. Cele główne

1) pobudzenie i zwiększenie aktywności życiowej, społecznej i zawodowej grupy docelowej (osoby bezrobotne, poszukujące pracy lub niepozostające w zatrudnieniu, będące w wieku aktywności zawodowej i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, należące do następujących grup: długotrwale bezrobotni; osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi).

2) zainicjowanie partnerstwa lokalnego na rzecz rozwoju form aktywnej integracji oraz upowszechnienie i wsparcie pomocy społecznej.

3) zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego.

2. Cele szczegółowe

1) aktywizacja społeczna i zawodowa świadczeniobiorców pomocy społecznej (grupy docelowej) poprzez ich przygotowanie do wejścia lub powrotu na rynek pracy.

2) wzmocnienie poczucia wartości i wiary we własne siły.

3) zmiana postaw na proaktywne i wzrost aktywności społecznej.

4) integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (z grup szczególnego ryzyka) i ich otoczenia.

5) wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych

instytucji i organizacji oraz mieszkańców.

6) poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Skrwilno poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.

7) prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym.

8) promocja idei wolontariatu.

3. Efektywność programu będą określać rezultaty:

1) zwiększenie motywacji, większa wiara we własne możliwości, podniesienie poziomu samooceny w obszarze zdolności motywacyjnych – poprzez zajęcia z psychologiem .

2) nabycie umiejętności pracy w zespole lub pracy indywidualnej, nabycie umiejętności korzystania z technologii informatycznych, nabycie umiejętności komunikacyjnych – kontakty interpersonalne w obszarze kluczowych umiejętności pracowniczych – poprzez uczestnictwo w projekcie.

3) umiejętność wypełniania formularzy, sporządzania dokumentów CV, nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy – wzrost wiedzy na temat lokalnego rynku pracy w obszarze umiejętności praktycznych – poprzez zajęcia z doradcą zawodowym.

4) poprawa autoprezentacji, poprawa samopoczucia, zwiększenie zaangażowania w wykonywane zadania, nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem, wzrost poczucia odpowiedzialności za wykonywane zadania w obszarze osobistych predyspozycji – zajęcia z psychologiem.

5) wzrost poziomu wiedzy i umiejętności wśród mieszkańców Gminy Skrwilno w obszarze przeciwdziałania marginalizacji społecznej.

6) upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

7) ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji.

8) wzrost zaangażowania organizacji i instytucji w zakresie podejmowania działań środowiskowych.

Rezultaty będą mierzone systematycznie na podstawie rozmów indywidualnych, wywiadów środowiskowych oraz ankiet.

Program aktywności lokalnej charakteryzuje się trwałością i skutecznością rozwiązań, ma charakter długofalowy, gdyż zaktualizowana wiedza i nabyte umiejętności zwiększą potencjał uczestników oraz ich szanse na wejście lub powrót na rynek pracy.

§ 3. Metody pracy wykorzystywane do realizacji programu

1. Środowiskowa praca socjalna – działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, w tym z wykorzystaniem kontraktu socjalnego
2. Instrumenty aktywnej integracji – szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o której mowa w zasadach przygotowania, realizacji rozliczania projektu systemowego Ośrodka Pomocy Społecznej.
3. Działania o charakterze środowiskowym – inicjatywy integrujące obejmujące m.in. badania, edukację społeczną i obywatelską, inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowym.

Program będzie zarządzany przez zespół projektowy w skład którego wejdą: koordynator projektu, pracownicy socjalni zajmujący się aktywną integracją oraz główny księgowy. Ponadto w pracach zespołu będzie uczestniczył kierownik ośrodka pomocy społecznej, który będzie osobą odpowiedzialną za nadzór merytoryczny nad realizacją programu.

§ 4. Odbiorcy programu:

Uczestnikami programu aktywności lokalnej będą mieszkańcy gminy Skrwilno będą to: osoby bezrobotne, poszukujące pracy lub niepozostające w zatrudnieniu, będące w wieku aktywności zawodowej i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, należące do następujących grup: długotrwale bezrobotni; osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi.

Grupa docelowa projektu zostanie zakwalifikowana do uczestnictwa w programie w drodze rekrutacji i selekcji przeprowadzonej przez pracowników socjalnych.

Osoby po zakwalifikowaniu i zatwierdzeniu grupy docelowej złożą oświadczenia o zgodzie na uczestniczenie w programie. Z zakwalifikowanymi uczestnikami dodatkowo pracownicy socjalni zawrą kontrakty socjalne oraz umowy z PAL, które zostaną zaakceptowane przez kierownika ośrodka.

§5. Realizatorami zadań programu są:

1. Gmina Skrwilno.
2. Jednostki organizacyjne gminy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skrwilnie, Gminna Publiczna Biblioteka w Skrwilnie, szkoły, przedszkola, sołectwa.
3. Organizacje pozarządowe i kościelne.
4. Osoby prawne i fizyczne.

§ 6. Harmonogram działań

1. Rozpoznanie środowiska lokalnego za pomocą badań i analiz: obserwacja, wywiady, analiza dokumentów zastanych.
2. Rozwijanie komunikacji społecznej i integracji w środowisku: edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, działań integrujących.
3. Promowanie pracy wolontarystycznej: wykorzystanie w realizacji działań pracę chętnych wolontariuszy oraz liderów lokalnych.
4. Aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów: z wykorzystaniem tradycyjnych oraz innowacyjnych metod edukacji, informacji oraz pracy socjalnej.
5. Specjalistyczne wsparcie dla osób potrzebujących pomocy i doradztwa.

§ 7. Finansowanie programu:

1. Środki strukturalne PO KL, EFS.
2. Środki własne Gminy Skrwilno.
3. Osoby prawne i fizyczne

§ 8. Podział odpowiedzialności za realizację poszczególnych części składowych programu

Odpowiedzialność za realizację programu przejmie zespół projektowy zgodnie z wykazaną strukturą zarządzania projektu "Od bierności do aktywności - aktywizacja zawodowa osób z terenu gminy Skrwilno". Do realizacji zaangażowani zostaną również pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS w Skrwilnie realizujący kontrakty socjalne oraz umowy PAL.

§ 9. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie projektów realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej odbywać się

będzie systematycznie w trakcie trwania projektu na potrzeby zarządzania projektem oraz podejmowania decyzji.

Przez ewaluację PAL należy rozumieć określenie wartości programu w oparciu o zebrane i przeanalizowane informacje.

Badania ewaluacyjne zostaną przeprowadzone poprzez:

- ewaluację na początku wdrażania programu
- ewaluację na koniec realizacji programu

Wszystkie badania będą przeprowadzone na podstawie ankiet, wywiadów środowiskowych oraz indywidualnych rozmów.

Po zakończeniu realizacji programu aktywności lokalnej zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Będzie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów jakie one przyniosły. Wskazane zostaną także te metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Skrwilno.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Cel i przewidywane skutki podjęcia uchwały.

Zgodnie z art. 17 ust. 1, pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Uchwałą Nr XXXII/150/06 Rady Gminy Skrwilno z dnia 26 października 2006 roku przyjęta została Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Skrwilno. Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.) w ramach programu operacyjnego mogą być prowadzone projekty systemowe polegające na dofinansowaniu zadań określonych w odrębnych przepisach.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki w Priorytecie VII dotyczy promocji integracji społecznej. Celem tego priorytetu jest zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do wejścia lub powrotu na rynek pracy.

Beneficjentem projektów systemowych w tym priorytecie jest, ośrodek pomocy społecznej, który może realizować projekt poprzez zastosowanie narzędzi: kontraktu socjalnego i programu aktywności lokalnej. Program aktywności lokalnej stanowi część projektu systemowego pn. "Od bierności do aktywności - aktywizacja osób z terenu gminy Skrwilno".

Realizacja programu aktywności lokalnej będzie sfinansowana ze środków na realizację projektu systemowego w ramach ustalonej alokacji przez Instytucję Pośredniczącą dla Gminy Skrwilno na 2010 - 2013 rok.

Przyjęcie przez Radę Gminy programu aktywności lokalnej stanowi jeden z etapów otrzymania środków finansowych przyznanych dla gminy w ramach ustalonej alokacji, które będą dostępne po złożeniu wniosku i podpisaniu wieloletniej umowy ramowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.